

Taal

Pluswerk

Groep 8

Pit

ThiemeMeulenhoff

Naam

Taal

Pluswerk • Groep 8

Blok 5

Hoofdstuk 9

Taal verkennen

- Ik oefen wat samentrekkingen zijn en oefen het ontleden van zinnen waarin zinsdelen zijn weggelaten.

1 Maak van twee korte zinnen een **samengestelde zin**.

Onderstreep eerst het zinsdeel dat weggelaten kan worden.

1 Korte zin: Ik koop een bos bloemen.

Korte zin: Mijn zus koopt een boek.

Samengestelde zin:

2 Korte zin: Mijn broer heeft een nieuwe fiets.

Korte zin:

Samengestelde zin:

3 Korte zin:

Korte zin:

Samengestelde zin:

4 Korte zin:

Korte zin:

Samengestelde zin:

2 Welk zinsdelen zijn weggelaten?

1 Schrijf ze onder de zin en benoem ze.

Kies uit: onderwerp (ond) | gezegde (gez) | lijdend voorwerp (lijd vw) | ander zinsdeel (az)

a De vogels hebben de zonnepitten opgegeten en de pinda's.

.....

b Het gemeentebestuur vindt het standbeeld mooi, maar ik niet.

.....

2 Bedenk zelf nog twee zinnen en doe hetzelfde.

a

.....

b

.....

3 Zet strepen tussen de zinsdelen.

1 Zet in elke zin een dubbele streep onder de **persoonsvorm**, omcirkel het **onderwerp**, onderstreep het **gezegde** en kleur het **lijdend voorwerp** paars.

a Het publiek heeft genoten van de zanger en het publiek heeft genoten van de pianist.

b De man trekt zijn wapen en de man springt op het podium.

2 Bedenk nu zelf twee zinnen en doe hetzelfde.

.....

.....

.....

.....

4 Maak vier **samengestelde zinnen en laat steeds een **ander zinsdeel** weg.**

Zin 1: Laat het **lijdend voorwerp** weg.

Zin 2: Laat het **onderwerp** weg.

Zin 3: Laat het **gezegde** weg.

Zin 4: Laat een ander zinsdeel weg.

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

Hoofdstuk 10

- Ik oefen de betekenis van nieuwe woorden uit les 1, 3 en 4.

1 Gebruik de **uitdrukking** in een zin zodat de betekenis duidelijk wordt.

1 het zwaar te verduren krijgen

2 Er is geen vuiltje aan de lucht.

3 komen opdagen

4 iets uit handen geven

5 niet vooruit te branden zijn

6 onder de wol kruipen

2 Zoek acht woorden uit les 1, 3 en 4 in de puzzel van → en van ↓.

Omcirkel elk woord. Schrijf het woord op en bedenk er een tegenstelling bij. Schrijf die erachter.

g	a	b	l	w	r	q	t	a	c	m	p	l	d	d	o
a	c	h	t	e	r	e	e	n	v	o	l	g	e	n	s
s	t	r	s	d	a	s	f	h	k	e	w	t	s	s	n
n	u	o	d	e	f	i	n	i	t	i	e	f	t	f	b
l	e	e	t	r	e	r	t	y	p	z	l	c	ij	h	a
i	e	g	j	o	v	b	n	e	x	a	c	t	d	a	m
p	l	f	b	m	u	l	i	z	m	a	r	u	s	i	k
o	s	b	i	l	l	ij	k	f	e	m	d	j	l	r	j

- 1 →
- 2 →
- 3 →
- 4 →
- 5 →
- 6 →
- 7 →
- 8 →

3 Bedenk een opdracht voor een klasgenoot.

Doe het zo:

- 1 Bedenk bij elk woord een zin.
- 2 Schrijf die zin op, maar teken een vlek op de plek van het woord.
- 3 Vraag dan aan een klasgenoot of hij weet welk woord onder de vlek staat.

- de bebouwde kom
 de planning
 de toevalstreffer
 het reglement
 het misverstand
 de cyclus
 de penalty
 het doelsaldo

5 Schrijf een gedicht over tijd. Maak er een tekening bij.

- 1** Lees eerst het gedicht van les 4 nog een keer.
- 2** Zoek dan vijf woorden in les 1, 3 en 4 die met **tijd** te maken hebben en die je in je gedicht kunt gebruiken.

Tijd

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tip!

Schrijf die woorden op het kladblaadje hiernaast en bedenk alvast een rijmwoord erbij.

Handwriting practice lines on page 65. The page contains 20 sets of horizontal dotted lines for writing practice.

Blok 5

Hoofdstuk 10

Taal verkennen

- Ik oefen het herkennen en gebruiken van de gebiedende wijs en het werkwoordelijk gezegde.

1 Zet de zin in de gebiedende wijs.

Maak er daarna een zin van in de **gebiedende wijs** van maar één woord.

Voorbeeld:

Je moet naar huis komen.

Kom naar huis! *Kom!*

Je moet stoppen met huilen.

.....

Zij geeft de sleutel.

.....

Hij pakt het cadeau aan.

.....

Jullie moeten naar de overkant rennen.

.....

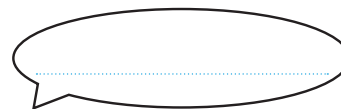
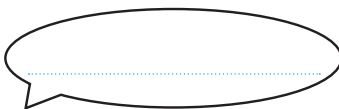
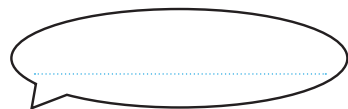
Maak er nog twee bij.

.....
.....

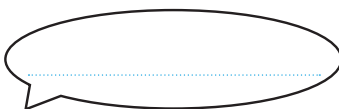
2 Tijdens de wedstrijd is Yourek niet vooruit te branden op het veld. Zijn benen voelen zwaar en na twintig minuten wordt hij van het veld gehaald.

Schrijf in elke spreekballon op wat de coach zou kunnen zeggen. Gebruik de **gebiedende wijs**.

Situatie 1: Wat roept de coach om Yourek harder te laten lopen?

Situatie 2: Wat roept de coach om Yourek van het veld te halen?

3

Maak een routebeschrijving voor de weg van school naar jouw huis.

Begin elke zin met een werkwoord in de **gebiedende wijs**.

Denk aan: **uitkijken** | **afslaan** | **aangeven** | **gaan** | **moeten** | **opletten** | **oversteken** | **lopen** | **fietsen** | **wachten** | **enzovoort**.

Van school naar huis

Teken de route die jij beschreven hebt.

mijn school

mijn huis

4

Vul de tijd achter elke zin in.

Naar welk land wil jij graag op vakantie? Schrijf er vijf zinnen over. Het gezegde mag één of twee werkwoorden bevatten. Schrijf de tijd er bij elke zin achter: **o.t.t.**, **o.v.t.**, **v.t.t.** of **v.v.t.**.

1

2

3

4

5

- Ik oefen de betekenis van nieuwe woorden uit les 1, 3 en 4.

Hoofdstuk 11

1 Maak er woorden van.

- Kies vier woorden uit hoofdstuk 11: een woord met drie, een met vier, een met vijf en een met zes lettergrepen.
- Schrijf elke lettergreep in een rijtje.
- Bedenk met elke lettergreep drie nieuwe woorden.

Voorbeeld:

op
opperhoofd
opruimen
opkikker

le
levendig
ledikant
lezers

ven
ventiëldopje
vensterbank
vennetje

2 Wat hoort erbij?

- 1 Kies zes woorden uit hoofdstuk 11.
- 2 Bedenk bij elk woord een ander woord dat erbij past.
Zorg dat beide woorden met elkaar te maken hebben.
Maak bijvoorbeeld van een werkwoord een bijvoeglijk naamwoord of een zelfstandig naamwoord. Of andersom.

de interesse

interesseren

beïnvloeden

beïnvloedbaar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Steeds eentje meer.

- 1 Kies een letter. Zoek een woord (uit hoofdstuk 11) dat met die letter begint.
- 2 Bedenk een zin met dat woord.
- 3 Zoek daarna nog een woord dat met diezelfde letter begint.
- 4 Maak dan een zin met deze twee woorden.
- 5 Zoek nu een derde woord met dezelfde beginletter ... Tot hoe ver kom jij?

Voorbeeld:

De troubadour zingt mooie liedjes.

De troubadour brengt mooie liedjes ten gehore.

Tot nog toe heeft de troubadour mooie liedjes ten gehore gebracht.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 Bedenk een puzzel.

Zoek woorden uit hoofdstuk 11 die je kunt invullen in de puzzel.

Bedenk een omschrijving of een vraag bij het woord. Schrijf dat ook op.

1 iets plotseling bedenken en doen, is ...

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1			i	m	p	r	o	v	i	s	a	t	i	e		
2								e								
3								r								
4								m								
5								a								
6								k								
7								e								
8								l								
9								ij								
10								k								

Welk woord lees je van boven naar beneden in de gekleurde vlakjes? Schrijf het in de zin.

Schrijf vier dingen op die jij vindt.

1

2

3

4

Handwriting practice lines on a page. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice, spaced evenly across the page.

Colofon

Auteurs

Maria Hetty van den Berg
Tamara van den Berg
Jannie van Driel-Copper
Irene Engelbertink
Marjanne van Gameren
Wies Gloudemans
Jeannette Miš
Cokky Stolze-van der Vegte
Saskia Tromp-Lantman
Gerda Verhey
Anne Coos Vuurmans

Redactie

Projectteam ThiemeMeulenhoff

Vormgeving

Flowdesign, Utrecht

Opmaak

Crius Group

Beeldverwerving

Eduardo media

Illustraties

Peter FitzVerploegh
De Boer illustraties

Foto's

Shutterstock

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt slimme flexibele leeroplossingen met een persoonlijke aanpak. Voor elk niveau en elke manier van leren. Want niemand is hetzelfde.

We combineren onze kennis van content, leerontwerp en technologie, met onze energie voor vernieuwing. Om met en voor onderwijsprofessionals grenzen te verleggen. Zo zijn we samen de motor voor verandering in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl
ISBN 978 90 06 46875 5

Versie 1.2

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO2-neutraal geproduceerd.
Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.
Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Taal

Pluswerk • Groep 8

9 789006 468755